

Tržní ekonomika

Ing. Iva Rašková

Ekonomika
2. ročník

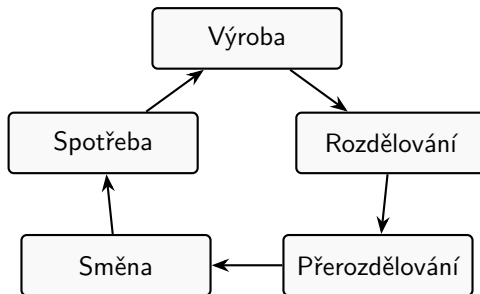
2025/2026

Obsah

- 1 Tržní ekonomika –
hospodářský proces
- 2 Opakování
- 3 Doplňující úkol

Co je hospodářský proces

Hospodářský proces je souhrn činností, při kterých se vyrábějí statky a služby, rozdělují se mezi jednotlivé členy společnosti, spotřebovávají se a zároveň vznikají nové potřeby. **Základní fáze hospodářského procesu:**

Výroba – co to je

- Proces přeměny výrobních faktorů na statky a služby.
- Cílem je uspokojení lidských potřeb.
- Vzniká užitná hodnota – schopnost statku či služby uspokojit potřebu.

Rozdělování – co to je

- Rozdělení výsledků výroby mezi jednotlivé účastníky ekonomiky.
- Každý dostává podíl podle vlastnictví výrobních faktorů.
- Příklady: mzda za práci, renta za půdu, úrok za kapitál, zisk pro podnikatele.

Přerozdělování – co to je

- Další úprava původního rozdělení – provádí ji stát.
- Cílem je větší spravedlnost a solidarita.
- Příklady: daně, sociální dávky, důchody, podpora v nezaměstnanosti.

Směna – co to je

- Proces výměny statků a služeb mezi jednotlivými subjekty.
- Probíhá na trhu – mezi nabídkou a poptávkou.
- Směna umožňuje specializaci a dělbu práce.

Spotřeba – co to je

- Užívání statků a služeb k uspokojení potřeb.
- **Konečná spotřeba** – u domácností, např. jídlo, oblečení.
- **Výrobní spotřeba** – ve firmách, např. suroviny, energie.

Hospodářský proces – přehled fází

Hospodářský proces se skládá z pěti na sebe navazujících fází. Tyto fáze tvoří uzavřený cyklus – spotřeba vede ke vzniku nových potřeb, čímž se opět spouští výroba.

- **1. Výroba** – přeměna vstupů (půda, práce, kapitál) na výstupy (statky a služby)
- **2. Rozdělování** – rozdělení výsledků výroby podle vlastnictví výrobních faktorů (mzdy, zisky, úroky, renty)
- **3. Přerozdělování** – zásahy státu, který upravuje původní rozdělení pomocí daní, dávek, dotací
- **4. Směna** – výměna statků a služeb na trhu, kde se setkává nabídka a poptávka
- **5. Spotřeba** – využití statků a služeb k uspokojení potřeb lidí; zároveň vznikají nové potřeby

Význam hospodářského procesu

- Zajišťuje fungování celé ekonomiky.
- Vytváří statky a služby pro obyvatele.
- Zajišťuje pracovní místa a rozdělení důchodů.
- Reaguje na potřeby lidí a měnící se podmínky.

Obsah

- 1 Tržní ekonomika –
hospodářský proces
- 2 Opakování**
- 3 Doplňující úkol

Opakovací otázky

- 1 Jaké jsou fáze hospodářského procesu?
- 2 Vysvětli, co znamená rozdělování a přerozdělování.
- 3 Jaký je rozdíl mezi konečnou a výrobní spotřebou?
- 4 K čemu slouží směna?
- 5 Proč je hospodářský proces cyklický?

Obsah

- 1 Tržní ekonomika –
hospodářský proces
- 2 Opakování
- 3 Doplňující úkol

Doplňující úkol (dobrovolný)

- Vyhledej v médiích (např. internet, noviny) příklad aktuálního přerozdělování ve společnosti.
- Zjisti, jaké skupiny obyvatel jsou tímto zásahem ovlivněny.
- Zamysli se, zda je tento zásah spravedlivý a proč.
- Shrnutí napiš do 5 vět a připrav se na diskusi ve třídě.